

Keynes wrote that «where there is no securities market, there is no point in overestimating investment» [6, p. 253]. Daily revaluation of the stock market, though aimed primarily at facilitating the transition of investments already made from one person to another, necessarily has a decisive influence on the level of current investments. It makes no sense to create a new company at a higher cost than the amount for which you can buy the same company. At the same time, there is an incentive to spend on a new project a very large sum if it is possible to place the relevant shares on the stock exchange and get immediate profit.

With the help of the stock market it becomes possible to use free cash funds of legal entities and individuals and direct these funds to the needs of production, that is, it creates conditions for flexible transfer of capital and saturation of financial resources of various branches and spheres of the national economy.

References

1. *Blaug M. (1994). Economic thought in retrospect . - M. : «The Case of Ltd». - 720 p. - Bibliogr: p. 714-720.*
2. *Filipov Yu.D. (1912). Exchange. Its history, modern organization and functions. St. Petersburg. - 202 p. - Bibliogr: p. 117-202.*
3. *Kotler F. (2007). Fundamentals of Marketing. Short course. Moscow: Izd. house «Williams». - 656 p. - Bibliogr: p. 649-656.*
4. *Bunyatyán M.A. (1915). Economic crises: The experience of morphology and the theory of periodic economic crises and the theory of conjuncture. Moscow. - 303 p.- Bibliogr: p. 300-303.*
5. *Yasnopolsky L.N. (1916). Exchange. History and modern organization of stock exchanges in the West and in Russia. Exchange transactions. Stock exchanges and war. Bank Encyclopedia. - Volume 2. - Kiev. - 412 p. - Bibliogr: p. 400-412.*
6. *Anthology of economic classics (1993) . - M. : «ECONOV», «Klyuch». - 486 p.- Bibliogr: p. 479-486.*

ДАНІ ПРО АВТОРА

Городніченко Юлія Вадимівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів, банківської справи і страхування
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського 30, м. Переяслав-Хмельницький, 08401, Україна
e-mail: yuliyagorodnichenko@gmail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Городниченко Юлия Вадимовна, кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры финансов, банковского дела и страхования
ГБУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Сухомлинского 30, г. Переяслав-Хмельницкий, 08401, Украина
e-mail: yuliyagorodnichenko@gmail.com

DATA ABOUT AUTHOR

Horodnichenko Yuliia, PhD in Economics, Associate Professor, Chair of Finances, Banking and Insurance
SHEE «Pereyaslav-Khmelnyskiy SPU after Grygoriy Skovoroda»
Sukhomlynsky Str. 30, Pereyaslav-Khmelnyskiy, 08401, Ukraine
e-mail: yuliyagorodnichenko@gmail.com

УДК 336.5

DOI: 10.24411/2306-546X-2017-00015

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ ЯК СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Гребеник К.В.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади функціонування видатків бюджету як складової механізму соціально-економічної політики.

Метою дослідження є розкриття соціально-економічного ефекту видатків бюджету та визначення особливостей впливу видатків, в розрізі поточних та капітальних, на основні індикатори соціально-економічного розвитку.

Методи дослідження. У роботі використано наступні наукові методи: системний, факторний, кореляційного та регресійного аналізу, порівняння, аналізу та синтезу, що в сукупності дозволили реалізувати концептуальну єдність дослідження, встановити точні кількісні зв'язки між досліджуваними показниками, всебічно проаналізувати об'єкт дослідження та отримати наукові висновки.

Результати роботи. Розкрито соціальний та економічний ефект бюджетних видатків, який відображається у регулюванні споживання та стимулюванні виробництва, соціальному забезпеченні кожного громадянина, розвитку науково-технічного прогресу та міжнародної діяльності тощо. За допомогою кореляційно-регресійного аналізу досліджено вплив капітальних і поточних видатків на

основні індикатори соціально-економічного розвитку, зокрема на: обсяг валового внутрішнього продукту; доходи, витрати та заощадження населення; обсяг заробітної плати, а також соціальної допомоги (та інших поточних трансфертів), а також визначено взаємозв'язок між зазначеними показниками. Обґрунтовано необхідність капітальних вкладень з державного та місцевих бюджетів, оскільки саме капіталовкладення сприяють зростанню виробничих потужностей народного господарства, сприяють модернізації діючого виробництва, спонукають до ведення діяльності суб'єктами господарювання, що призводить до підвищення зайнятості населення, зменшення рівня безробіття, підвищення продуктивності праці та рівня соціального забезпечення населення, збільшення обсягів національного виробництва тощо.

Галузь застосування результатів. Фінанси. Бюджетна політика. Бюджетна система. Економічний аналіз.

Висновки. Бюджетні видатки є вагомим інструментом регулювання економічних процесів та фінансових потоків в країні. Використовуючи доходи і видатки бюджету – як фінансові інструменти – органи влади мають можливість змінювати структуру та пропорції національного виробництва, регулювати рівень соціальних стандартів та фінансового забезпечення населення, регулювати зовнішню та внутрішню економічну діяльність, розвивати міжнародні фінансові взаємовідносини.

На основі регресійного аналізу доведено, що зміна структури та обсягів саме капітальних видатків в більшій мірі призводить до зростання основних показників економіки та соціального розвитку; зокрема при збільшенні обсягу капітальних видатків на 1 млрд. грн. в середньому збільшуються значення таких індикаторів: ВВП – на 21,4 млрд. грн., доходи, витрати та заощадження населення – на 14,1 млрд. грн., заробітна плата – на 5,9 млрд. грн., соціальна допомога (та інші поточні трансферти) – на 4,6 млрд. грн. Проте, за досліджуваний період (2007 – 2016 рр.) найбільша щільність кореляційного зв'язку має місце між поточними видатками і обсягом ВВП, доходами, витратами та заощадженнями населення, заробітною платою, соціальною допомогою (та іншими поточними трансфертами) – 1,00; 0,98; 0,98 та 0,98 відповідно.

Ключові слова: бюджетна система, бюджет, економічний розвиток, соціальне забезпечення, капітальні видатки, поточні видатки.

РАСХОДЫ БЮДЖЕТА КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ МЕХАНИЗМА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ

Гребеник К.В.

Предметом исследования являются теоретические и практические основы функционирования расходов бюджета как составляющей механизма социально-экономической политики.

Целью исследования является раскрытие социально-экономического эффекта расходов бюджета и определение особенностей влияния расходов, в разрезе текущих и капитальных, на основные индикаторы социального и экономического развития.

Методы исследования. В работе использованы такие научные методы: системный, факторный, корреляционный и регрессионного анализа, сравнительного анализа, анализа и синтеза, на основе которых реализовано концептуальное единство исследования, установлены точные количественные связи между исследуемыми показателями, всесторонне проанализирован объект исследования и получены новые научные выводы.

Результаты исследования. Раскрыто социальный и экономический эффект бюджетных расходов, который выражается в регулировании потребления и стимулировании производства, социальном обеспечении каждого гражданина, развития научно-технического прогресса и международной деятельности. На основе корреляционно-регрессионного анализа исследовано влияние капитальных и текущих расходов на основные индикаторы социально-экономического развития: объем валового внутреннего продукта; доходы, расходы и сбережения населения; уровень заработной платы и социальной помощи (и других текущих трансфертов), а также определена взаимосвязь между указанными показателями. Обоснована необходимость капитальных вложений из государственного и местных бюджетов, поскольку именно капиталовложения способствуют росту производственных мощностей народного хозяйства, способствуют модернизации действующих производств, стимулируют деятельность субъектов экономики, что приводит к повышению занятости населения, снижению уровня безработицы, повышению производительности труда и уровня социального обеспечения населения, увеличению объемов национального производства.

Область применения результатов. Финансы. Бюджетная политика. Бюджетная система. Экономический анализ.

Выводы. Бюджетные расходы являются важным инструментом регулирования экономических процессов и финансовых потоков в стране. Используя доходы и расходы бюджета – как финансовые инструменты – органы власти имеют возможность изменять структуру и пропорции национального хозяйства, регулировать уровень социальных стандартов и финансового обеспечения населения, регулировать внешнюю и внутреннюю экономическую деятельность, развивать международные финансовые взаимоотношения.

На основе регрессионного анализа доказано, что изменение структуры и уровня именно капитальных расходов в большей степени приводит к росту основных показателей экономики и социального развития; в частности, при увеличении уровня капиталовложений на 1 млрд. грн. в среднем увеличиваются значения таких социально-экономических показателей: ВВП – на 21,4 млрд. грн., доходы, расходы и сбережения населения – на 14,1 млрд. грн., заработная плата – на 5,9 млрд. грн., социальная помощь (и другие текущие трансферты) – на 4,6 млрд. грн. Однако, за исследуемый период (2007 – 2016 гг.) наибольшая теснота (плотность) корреляционной связи наблюдается между текущими расходами и объемом ВВП, доходами, расходами и сбережениями населения, заработной платой, социальной помощью (и другими текущими трансфертами) – 1,00; 0,98; 0,98 и 0,98 соответственно.

Ключевые слова: бюджетная система, бюджет, экономическое развитие, социальное обеспечение, капитальные расходы, текущие расходы.

STATE BUDGET EXPENSES AS A COMPONENT OF THE SOCIAL AND ECONOMIC POLICY MECHANISM

Grebenyk K.V.

The object of this study is a theoretical and practical basis of the state budget expenses' function as a component of the social and economic policy.

The objective of the study is to reveal the social and economic effect of budget expenses and to define specifics of the influence of expenses segregated by current and capital expenditures based on the social and economic development indices.

Methods of the study. The following scientific methods were used: system, factor, correlation and regression analyses, comparison, analysis and synthesis that jointly allowed implementing the uniform research concept, determining precise quantitative connections between the studied features, carrying out the comprehensive analysis of the studied object and making scientific conclusions.

Work results. As a result the authors have revealed the social and economic effect of budget expenses reflected by the regulation of consumption and stimulation of production output, social security of every citizen, development of the scientific and technical progress and international activity, etc. The correlation and regression analysis allowed us to study the influence of capital and operational expenses at the main indices of the social and economic development, in particular at: the gross domestic product (GDP) output; income, expenses and savings of the population; amounts of wages and social assistance paid (and other current transfers); and also to determine relations between the abovementioned indices. We have substantiated the importance of capital expenses from the national and local budgets, since the capital expenditures are exactly the factor influencing the modernization of production capacities, stimulating business activities of the entities and leading to growth of the employment rate, decrease of the unemployment rate, increase of the labor efficiency rate and social security level, and growth of the national production output, etc.

Score of results. Finance. Budget policy. Budget system. Economic analysis.

Conclusions. The budget expenses represent a powerful tool for regulation of economic processes and cash flows country-wide. By using the budget revenues and expenses as the financial tools the state authorities are able to change the structure and shares of contribution of the national industrial output, to regulate the level of social standards and financial support of the population, internal and external economic activities and to develop international financial relations.

Based on the regression analysis' results we have proven that any change of the structure and amounts of capital expenditures cause a substantial growth of the major indices of economy and social development; particularly, if the amount of capital expenses increases by UAH 1 bln, in average the following indices grow: GDP by UAH 21.4 bln, people's expenditures and savings by UAH 14.1 bln, wages by UAH 5.9 bln and social assistance (and other current transfers) by UAH 4.6 bln. Nevertheless, in the period of the study (2007 – 2016) the closest correlation dependence existed between the current expenses and GDP, revenues, expenses and savings of the population, wages and social assistance (and other transfers) making 1.00; 0.98; 0.98 and 0.98 respectively.

Keywords: budget system, budget, economic development, social security, capital expenditures, current costs.

Економічний розвиток держави залежить від науково-обґрунтованих, фінансово-розрахункових та прогнозних показників планів діяльності розпорядників бюджетних коштів. Результат діяльності органів законодавчої та виконавчої влади, фахівців відповідної спеціалізації знаходить своє вираження в економічній політиці. Економічна політика представляє собою сукупність складних бюджетних процесів щодо організації та контролю за організацією процесу акумулювання, розподілу та перерозподілу валового суспільного продукту і національного доходу, спрямування залучених коштів бюджету відповідного рівня згідно із бюджетними планами та програмами розпорядників коштів з метою забезпечення економічного зростання, дотримання соціальних стандартів, розвитку адміністративно-територіальних одиниць та держави.

Бюджетні видатки – важливий регулятор фінансових потоків у поточному та довгостроковому періодах – характеризують економічну політику держави. Видатки бюджету представляють собою сукупність фінансових відносин, які виникають на завершальному етапі перерозподільного процесу щодо організації процесу використання коштів бюджету відповідно до програм та планів розпорядників бюджетних коштів з метою забезпечення соціально-економічного зростання у довгостроковій перспективі, та мають риси: строковості,

плановості, цільового спрямування. Витрати бюджету включають видатки бюджету, надання кредитів з бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів.

Економічна ефективність бюджетних видатків реалізована через сукупність досягнутих результативних показників, які відповідають основним цілям та завданням бюджетних призначень з урахуванням здійснених видатків бюджету, дієвості інституційних перетворень розвитку суспільства [3].

За допомогою видатків відбувається стимулювання процесу розширеного відтворення та структурної перебудови економіки; фінансова підтримка науково-технічного та інноваційного розвитку; фінансування нових галузей національного господарства та сприяння розвитку перспективних галузей; фундаментальна підтримка розвитку науки і техніки, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт; сприяння зростанню людського капіталу тощо. Порядок здійснення бюджетних видатків регулюється вітчизняним законодавством; вони мають кількісні та якісні характеристики, які дозволяють визначити призначення видатків та, відповідно, їх обсяги.

Основна природа видатків бюджету виражена у фінансуванні функцій держави – задоволення потреб суспільства у економічному та соціальному розвитку, державного управління, оборони, забезпечення громадського порядку, безпеки держави тощо [7].

В умовах глобалізації фінансових систем країн світу важливим є підвищення частки видатків інвестиційного спрямування, тобто капітальних вкладень виробничого і не виробничого призначення; фінансування структурної перебудови народного господарства; субвенції та інші видатки, пов'язані з розширенням відтворення. Загальноприйнятим є те, що розподіл саме капітальних видатків бюджету відображає пріоритети фінансової політики країни. Довгострокові цілі економічного та соціального розвитку реалізуються через видатки інвестиційного та інноваційного характеру [4].

Саме капітальні вкладення у великі інфраструктурні проекти сприяють підтримці важливих секторів економіки, забезпеченню зростання кількості робочих місць, позитивно відображаються на формуванні та зростанні надходжень до бюджету, та, як наслідок, виконанні державних соціальних стандартів [5].

Оцінюючи реальний стан бюджетного сектору, необхідно зауважити, що рівень перерозподілу ВВП через бюджетну систему залишається на високому рівні, що свідчить про збереження високо рівня державних зобов'язань щодо надання соціальних благ та послуг населенню та підприємствам. Рис. 1 відображає динаміку зростання валового внутрішнього продукту та частки перерозподілу видатків бюджету протягом 2007 – 2016 років. Так, частка видатків зведеного бюджету у ВВП знаходиться в межах 32,0% (2011 р.) – 35,0% (2016 р.). У 2016 році даний показник зріс на 0,9 в.п. відносно 2007 року, та на 0,7 в.п. відносно 2015 року.

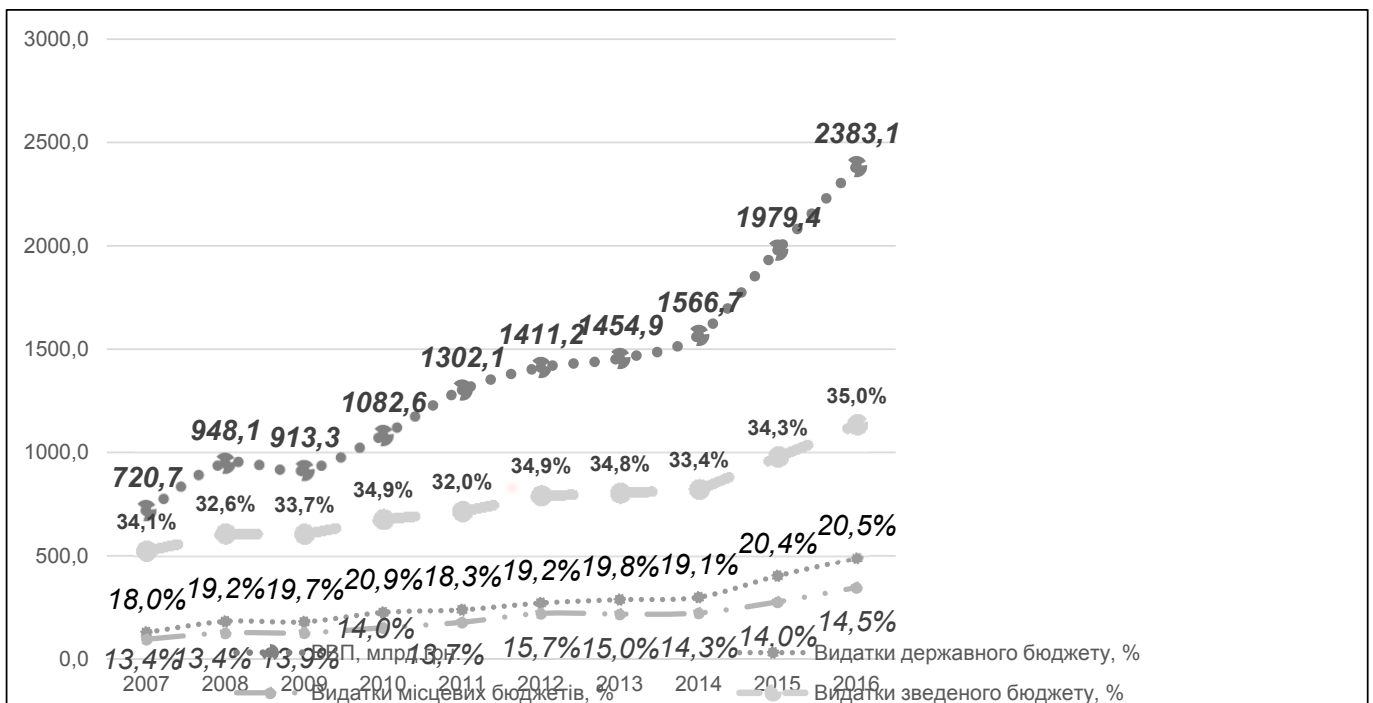

Рисунок 1. Частка перерозподілу видатків державного та місцевих бюджетів у ВВП протягом 2007 – 2016 рр., %

Наукові дослідження, на яких побудована сучасна економічна думка, доводять той факт, що економічно розвинуті країни спрямовують значну долю видатків саме на інноваційний та інвестиційний розвиток. Німецька школа камералістики (представники Ф. Юсті, І. Зонненфельс) доводили, що стимулювання економічного розвитку має відбуватись через фінансування капітальних видатків, що у

довгостроковій перспективі призводить до зростання доходів бюджету. А. Вагнер, М. Вебер, Г. Фон Шмоллер – представники німецької історичної школи – наголошували на необхідності державного регулювання інвестиційної діяльності за рахунок збільшення видатків бюджету. Зокрема, А. Вагнер ввів в економічний обіг «закон зростаючої ділової активності», відповідно до якого, видатки бюджету зростають швидше за обсяги суспільного виробництва, що призводить до позитивного економічного ефекту. Дж. Кейнс відстоював ідею необхідності державного втручання в економіку країни, вилучення частки доходів та заощаджень населення – через податки і збори, та спрямування цих коштів на інвестування.

Фінансова політика А. Пігу передбачає зміну структури видатків та збільшення їх обсягів на стимулювання науково-технічних розробок, фінансування людського капіталу, в т.ч. підвищення видатків на освіту.

За допомогою кореляційно-регресійного аналізу визначаємо ступінь впливу обсягів капітальних (X1) та поточних видатків (X2) зведеного бюджету (факторні ознаки) на основні індикатори соціально-економічного розвитку – обсяг валового внутрішнього продукту (Y1), загальні обсяги доходів, витрат та заощаджень населення (Y2), в т.ч. окремо на рівень заробітної плати (Y3) та соціальної допомоги (включаючи поточні трансферти) (Y4) (результативні ознаки). Кореляційно-регресійний аналіз надає можливість виміряти щільність зв'язку між факторними та результативними ознаками, а також виокремити фактори, що найбільше впливають на результативні показники.

Таблиця 1. Динаміка обсягу видатків зведеного бюджету і основних показників соціально-економічного розвитку протягом 2007 – 2016 рр., млрд. грн.

	Капітальні видатки	Поточні видатки	ВВП	Доходи, витрати та заощадження	Заробітна плата	Соціальна допомога (та інші поточні трансферти)
2007	38,7	187,4	720,7	623,3	279,0	229,0
2008	41,2	268,1	948,1	845,6	366,4	319,7
2009	20,1	287,3	913,3	894,3	376,1	355,4
2010	30,6	347,2	1 082,6	1 101,2	459,2	423,7
2011	42,0	374,9	1 302,1	1 266,8	521,1	463,4
2012	40,8	451,7	1 411,2	1 457,9	593,2	526,9
2013	29,4	476,4	1 454,9	1 548,7	633,7	575,6
2014	20,2	502,9	1 566,7	1 516,8	615,0	562,3
2015	46,8	633,1	1 979,4	1 735,9	680,4	658,5
2016	73,0	762,6	2 383,1	2 002,4	837,3	719,2

* Складено автором на основі даних Державної казначейської служби України та Державної служби статистики України

Для дослідження взаємозв'язку між обраними показниками визначаємо параметри лінійного рівняння регресії на основі даних Табл. 1, а отримані в результаті розрахунків значення заповнюємо у Табл. 2:

$$Y_x = a_0 + a_1X, \quad (1)$$

Для визначення невідомих коефіцієнтів регресії, за допомогою Методу Гауса, розв'язується система рівнянь [2]:

$$\begin{cases} na_0 + a_1 \sum X = \sum Y, \\ a_0 \sum X + a_1 \sum X^2 = \sum XY. \end{cases} \quad (2)$$

Таблиця 2. Рівняння регресії лінійної функції

Показники	Капітальні видатки (X ₁)	Поточні видатки (X ₂)
ВВП (Y ₁)	$Y_{1X_1} = 557,2 + 21,4X$	$Y_{1X_2} = 131,6 + 12,9X$
Доходи, витрати та заощадження (Y ₂)	$Y_{2X_1} = 759,7 + 14,1X$	$Y_{2X_2} = 259,3 + 2,4X$
Заробітна плата (Y ₃)	$Y_{3X_1} = 310,7 + 5,9X$	$Y_{3X_2} = 149,9 + 0,9X$
Соціальна допомога (та інші поточні трансферти) (Y ₄)	$Y_{4X_1} = 307,3 + 4,6X$	$Y_{4X_2} = 113,0 + 0,9X$

* Розраховано автором

Таким чином, при збільшенні обсягу поточних видатків на 1 млрд. грн., зокрема видатків на: оплату праці і нарахування на заробітну плату, використання товарів, обслуговування внутрішніх та зовнішніх боргових зобов'язань та фінансування соціального забезпечення, – обсяг валового внутрішнього продукту зростає на 12,9 млрд. грн.; доходи, витрати та заощадження населення – на 2,4 млрд. грн.; заробітна плата і соціальна допомога (та інші поточні трансферти) – на 0,9 млрд. грн. окремо по обох показниках. При цьому, при збільшенні обсягу капітальних видатків на 1 млрд. грн.: обсяги валового внутрішнього продукту зростають в середньому на 21,4 млрд. грн., доходи, витрати та заощадження населення – на 14,1 млрд. грн.; заробітна плата працівників – на 5,9 млрд. грн., соціальна допомога (в т.ч. інші поточні трансферти) – на 4,6 млрд. грн.

Зазначене свідчить, що зміна обсягів та структури саме видатків розвитку має найбільший вплив на пропорції економічного зростання та рівень соціального забезпечення населення. Проте, частка капітальних видатків у ВВП залишається на відносно низькому рівні, у порівнянні із видатками споживання. Так, Рис. 2 наглядно демонструє співвідношення обсягу капітальних та поточних видатків зведеного бюджету та їх частки в валовому внутрішньому продукті. Загальний обсяг видатків капітального характеру зріс з 38,7 млрд. грн. у 2007 році до 73,0 млрд. грн. у 2016 році, проте частка таких видатків у ВВП зменшилась на 2.3 в.п. – з 5,4% у базовому 2007 році до 3,1% у 2016 році. В цілому в Україні даний показник варіюється в межах 2,0% та 5,4% у 2013 та 2007 рр. відповідно.

Необхідно також наголосити на тому, що якщо протягом посткризових років науковці порушували питання комплексного підходу до проблем спрямування видатків переважно на поточне споживання, щорічного зменшення частки видатків капітального спрямування тощо [1], то із Рис. 2 прослідковується тенденція до збільшення економічної значимості капітальних видатків; крім того мають місце позитивні зрушення в національному виробництві та соціальній сфері.

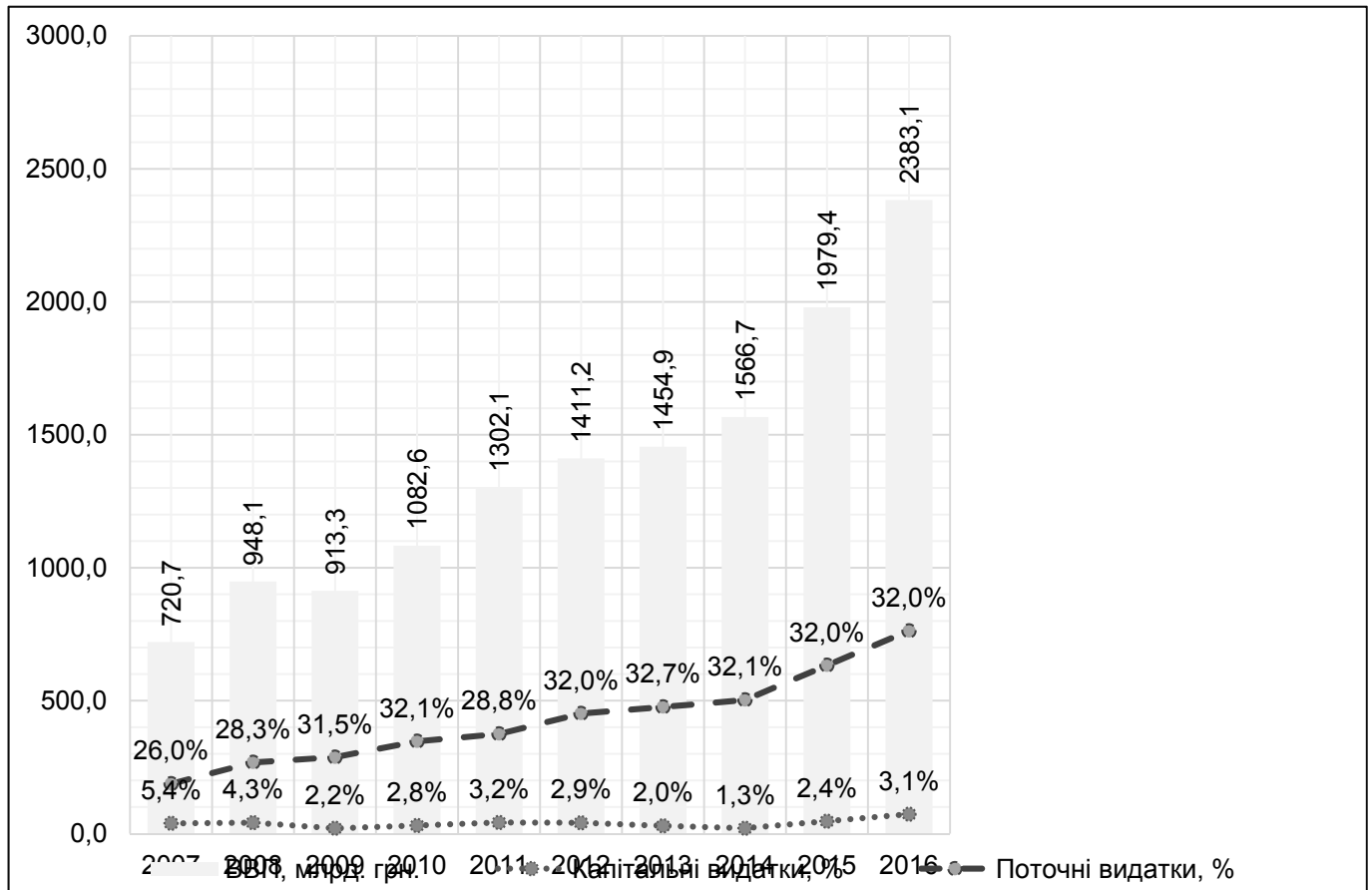

Рисунок 2. Частка видатків зведеного бюджету та обсяг валового внутрішнього продукту у 2007 – 2016 рр., %

У 2016 році відносно 2015 року видатки розвитку зросли на більше ніж удвічі – на 56,2%, або на 26,3 млрд. грн. – з 46,8 млрд. грн. до 73,0 млрд. грн. Такі зміни в основному обумовлені збільшенням фінансування таких статей видатків: придбання обладнання і предметів довгострокового користування на 109,3% (9,6 млрд. грн.) – з 8,8 млрд. грн. до 18,4 млрд. грн.; капітальний ремонт на 65,1% (6,8 млрд. грн.) – з 10,5 млрд. грн. до 17,3 млрд. грн.; реконструкція та реставрація – 28,7% (1,7 млрд. грн.) – з 6,0 млрд. грн. до 7,8 млрд. грн.; капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) на 90,7% (9,7 млрд. грн.) – з 10,7 млрд. грн. до 20,5 млрд. грн.; капітальні трансферти населенню – 166,8% (0,4 млрд. грн.) – з 0,2 млрд. грн. до 0,7 млрд. грн. В свою чергу зменшення фінансування у 2016 році відносно 2015 року відбулося за такими категоріями видатків: капітальне будівництво (придбання) на 15,5% (1,3 млрд. грн.) – з 8,3 млрд. грн. до 7,0 млрд. грн.; створення державних запасів і резервів на 68,% (0,2 млрд. грн.) – з 0,3 млрд. грн. до 0,1 млрд. грн.; придбання землі та нематеріальних активів на 26,3% (0,5 млрд. грн.) – з 1,9 млрд. грн. до 1,4 млрд. грн.

За останнє десятиріччя видатки споживання зросли с 187,4 млрд. грн. у 2007 році до 762,6 млрд. грн. у 2016 році, або на 307,0% (на 575,2 млрд. грн.). Частка таких видатків у ВВП зросла на 6.0 в.п. – з 26,0% до 32,0% у 2007 та 2016 рр. відповідно.

Для оцінки тісноти зв'язку між факторними та результативним ознаками визначаємо коефіцієнт кореляції за формулою (3) та отримані значення заповнюємо у Табл. 3.:

$$R = \frac{n \sum X_n Y_n - \sum X_n \sum Y_n}{\sqrt{[n \sum (X_n^2) - (\sum X_n)^2] \cdot [n \sum (Y_n^2) - (\sum Y_n)^2]}} \quad (3)$$

Таблиця 3. Показники лінійної залежності К. Пірсона

Показники	ВВП (Y ₁)	Доходи, витрати та заощадження (Y ₂)	Заробітна плата (Y ₃)	Соціальна допомога (та інші поточні трансферти) (Y ₄)
Капітальні видатки (X ₁)	0,64	0,50	0,53	0,46
Поточні видатки (X ₂)	1,00	0,98	0,98	0,98

* Розраховано автором

Отримані дані свідчать про високий ступінь залежності між змінними поточні видатки та ВВП, доходи, витрати та заощадження населення, заробітна плата та соціальна допомога (в т.ч. інші поточні трансферти). Коефіцієнт кореляції знаходиться в межах 0,98 – 1,00. В той же час між капітальними видатками та змінними має місце середній рівень зв'язку, оскільки коефіцієнт лінійної залежності коливається в межах 0,46 – 0,64.

Досягнення макроекономічної стабільності та соціального зростання є пріоритетним напрямком діяльності органів державної та місцевої влади; бюджетний менеджмент має будуватися на підвищенні ефективності державних видатків – як капітальних, так і видатків споживання – та їх стратегічного розподілу [6].

Пріоритетним завданням трансформаційних змін в економіці України є побудова потужної інноваційно-інвестиційної моделі розвитку, тому економічно обґрунтованою є необхідність підвищення частки капітальних видатків та нарощування потенціалу інноваційної складової державного та місцевих бюджетів.

Висновки. Видатки бюджету є потужним інструментом фінансового регулювання, використовуючи який органи влади мають можливість змінювати пропорції національного виробництва, впливати на рівень соціальних стандартів та фінансового забезпечення населення, регулювати зовнішню та внутрішню економічну діяльність.

Необхідними є подальші економічні дослідження щодо визначення взаємозв'язку та рівня впливу видатків бюджету на основні індикатори економічного та соціального розвитку. Важливим є підвищення значимості видатків розвитку в бюджетному плануванні, прогнозуванні та фінансовому менеджменті в цілому, оскільки саме капітальне фінансування з бюджету призводить до стійких і високих темпів економічного розвитку та забезпечення соціальних гарантій населенню в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Бюджетна система України та Євросоюзу : монографія / за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 409 с.
2. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : / за ред. А.А.Мазаракі. – 2-ге вид., допов. – К. : КНТЕУ. – 2011.
3. Максютя А.А., Чугунов І.Я. Бюджетна складова суспільного розвитку / А.А. Максютя, І.Я. Чугунов // Вісник КНТЕУ. – 2012. – №3. – С. 45-54
4. Мярковський А.І., Чугунов І.Я. Бюджетна політика як складова соціально-економічного розвитку країни // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 5. – С. 5–15
5. Оцінка дисбалансів у бюджетній сфері та шляхи їх подолання: Аналітична записка // Відділ фінансової безпеки № 47 Серія «Економіка». – Режим доступу: www.niss.gov.ua/articles
6. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України № 142 – р від 8 лютого 2017 р. – Режим доступу: minfin.gov.ua
7. Чугунов І.Я., Макогон В.Д. Бюджетна політика в умовах економічних перетворень// Економічний часопис-XXI. –2016.№ 3-4(2). – С. 66 – 69.

References

1. Byudzhetna systema Ukrayiny ta Yevrosoyuzu : monografiya / za zag. red. A.A. Mazaraki. – K. : Kyiv. nats. torг.-ekon. un-t, 2009. – 409 s.
2. Ekonomichni doslidzhennya (metodologiya, instrumentarij, organizaciya, aprobaciya) / za red. A.A. Mazaraki. – 2-ge vyd., dopov. – K. : KNTEU. – 2011.
3. Maksyuta A.A., Chugunov I.Ya. Byudzhetna skladova suspil'nogo rozvytku / A.A. Maksyuta, I.Ya. Chugunov // Visnyk KNTEU. – 2012. – No3. – S. 45-54.
4. Myarkovs'kyj A.I., Chugunov I.Ya. Byudzhetna polity`ka yak skladova social`no-ekonomichnogo rozvy`tku krayiny` // Visnyk KNTEU. – 2010. – No 5. – S. 5–15
5. Ocinka dysbalansiv u byudzhetnij sferi ta shlyaxy yix podolannya: Analitychna zapyska // Viddil finansovoi bezpeky No 47 Seriya «Ekonomika». – Rezhym dostupu: www.niss.gov.ua/articles
6. Pro sxvalennya Strategiyi reformuvannya systemy upravlinnya derzhavnymy finansamy na 2017–2020 roky: rozporядzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny No 142 – r vid 8 lyutogo 2017 r. – Rezhym dostupu: minfin.gov.ua
7. Chugunov I.Ya., Makogon V.D. Byudzhetna polity`ka v umovax ekonomichny`x peretvoren` // Ekonomichnyj chasopy`s-XXI. –2016.No 3-4(2). – S. 66 – 69.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Гребеник Ксенія Володимирівна, аспірант кафедри фінансів
Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02165, Україна
e-mail: grebenik.ks@gmail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Гребеник Ксения Владимировна, аспирант кафедры финансов
Киевский национальный торгово-экономический университет
ул. Киото, 19, г. Киев, 02165, Украина
e-mail: grebenik.ks@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Grebenyk Kseniya Volodymyrivna, postgraduate student
Kyiv National University of Trade and Economics
19, Kioto street, Kyiv, 02165, Ukraine
e-mail: grebenik.ks@gmail.com

УДК 336.1

DOI: 10.24411/2306–546X-2017-00014

БЮДЖЕТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНИХ РЕФОРМ**Доброскок С.С.**

Предметом дослідження є структурні реформи в Україні.

Метою дослідження є характеристика та аналіз бюджетного забезпечення реалізації структурних реформ.

Методи, що були використані в процесі дослідження: узагальнення, метод порівняльного аналізу, статистичний та інші методи дослідження.

Результати роботи. Охарактеризовано та проаналізовано бюджетне забезпечення реалізації структурних реформ.

Галузь застосування результатів: Верховна Рада України.

Висновки. Суспільні реформи визнані найбільш доцільним шляхом прогресивного суспільного розвитку, вони мають здійснюватися на наукових засадах та відповідати сучасним викликам в українському суспільстві, бути забезпечені відповідними ресурсами (інвестиційні, інформаційні, кадрові, матеріально-технічні, фінансові та іншими) і скерованими системою публічної влади.

Ключові слова: структурні реформи, бюджетне забезпечення, бюджетна політика, фінансові ресурси держави, бюджетний процес, нормативно-правове забезпечення.

БЮДЖЕТНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РЕАЛИЗАЦИИ СТРУКТУРНЫХ РЕФОРМ**Доброскок С.С.**

Предметом исследования являются структурные реформы в Украине.

Целью исследования является характеристика и анализ бюджетного обеспечения реализации структурных реформ.

Методы, использованные в процессе исследования: обобщения, метод сравнительного анализа, статистический и другие методы исследования.

Результаты работы. Охарактеризовано и проанализировано бюджетное обеспечение реализации структурных реформ.

Область применения результатов: Верховная Рада Украины.

Выводы. Общественные реформы признаны наиболее целесообразным путем прогрессивного общественного развития, они должны осуществляться на научных основах и соответствовать современным вызовам в украинском обществе, быть обеспечены соответствующими ресурсами (инвестиционные, информационные, кадровые, материально-технические, финансовые и другими) и направленными системой публичной власти.

Ключевые слова: структурные реформы, бюджетное обеспечение, бюджетная политика, финансовые ресурсы государства, бюджетный процесс, нормативно-правовое обеспечение.

BUDGET ENSURE THE IMPLEMENTATION OF STRUCTURAL REFORMS**Dobroskok S.S.**

The research is focused on structural reforms in Ukraine.

The aim of the study is characterization and analysis of budgetary support for implementation of structural reforms.